

# VUOSIKERTOMUS 2020

Suomen lastenkulttuurikeskusten liitto



S U O M E N  
L A S T E N -  
K U L T T U U R I -  
K E S K U S T E N  
L I I T T O

## TIIVISTELMÄ

*Liiton toimintavuotta varjosti koronaepidemia, jonka johdosta liiton tapahtumat järjestettiin etäyhteyksillä. Valtakunnallinen lastenkulttuurifoorumi kokosi yli 300 henkilöä verkon välityksellä.*

*Taidetestaajat-toiminnan neljäs lukuvuosi käynnistyi.*

*Uusittiin liiton verkkosivut ja aloitettiin varainhankinta. Käynnistettiin Taidetta eskeihin -kehittämishanke ja haettiin Erasmus+-hankerahoitusta.*

*Jäsenmäärä oli toimintavuoden päättyessä 33.*

## SISÄLLYS

|                                                                           |    |
|---------------------------------------------------------------------------|----|
| TIIVISTELMÄ                                                               | 2  |
| VUODEN TOIMINNAN KITEYTYS                                                 | 4  |
| YHDISTYSTOIMINTA                                                          | 5  |
| Hallitustyöskentely ja työryhmät                                          | 5  |
| Liiton henkilöstö ja toimisto                                             | 6  |
| Jäsenistön tapaamiset ja jäsenistön palveleminen                          | 7  |
| VIESTINTÄ JA VAIKUTTAMINEN                                                | 8  |
| Liiton viestintäkanavat ja niiden kehittäminen                            | 8  |
| Lastenkulttuuripäivä ja Lapsen oikeuksien päivä                           | 9  |
| Valtakunnallinen etälaskentukulttuurifoorumi                              | 10 |
| Verkostoissa toimiminen                                                   | 10 |
| Tilastointi ja vaikuttamisaineisto                                        | 11 |
| HANKKEET JA YHTEISTYÖ                                                     | 12 |
| Taidetestaajat                                                            | 12 |
| SATA2 – Saavutettava taideharrastus 2                                     | 15 |
| Taidetta eskareihin                                                       | 16 |
| Harrastakotona.fi                                                         | 17 |
| Suomen taide- ja kulttuurikasvatuksen observatorio                        | 17 |
| KANSAINVÄLINEN YHTEISTYÖ                                                  | 18 |
| Erasmus+ strateginen kumppanuushakemus ja pohjoismainen yhteistyöverkosto | 18 |
| TALOUS                                                                    | 19 |

## VUODEN TOIMINNAN KITEYTYS

Vuoden 2020 aikana liitto julkaisi lastenkulttuurin kuntavaaliteemat ja käynnisti vaikuttamistyön kuntavaaleihin. Yhteistyötä tehtiin aktiivisesti kulttuurialan järjestöjen kanssa. Elokuussa liiton toimistolla vieraili tiede- ja kulttuuriministeri Hanna Kosonen ja Keskustapuolueen delegaatio.

Taidetta eskareihin -hanke käynnistettiin opetus- ja kulttuuriministeriön erityisavustuksella. Eurooppalaista hankeyhteistyötä edistettiin, kun liitto jätti hakemuksen Erasmus+ -ohjelmaan yhdessä puolalaisten ja slovenialaisten kumppaneiden sekä Luonto-Liiton kanssa.

Vuoden aikana liitto osallistui aktiivisesti Taidekasvatuksen observatorion toimintaan ja oli avainroolissa harrastamisen Suomen mallin lanseerauksessa. Yhdessä Olympiakomitean kanssa luotiin harrastusviikolle sisältöjä verkkosivuille harrastusviikko.fi. Yhdessä lastenkulttuuriverkoston kanssa luotiin sisältöjä Lastenkulttuurikeskus Verson ja Kulttuurikeskus PiiPoon ideoimalle harrastakotona.fi -sivustolle, joka toimi kulttuuri- ja taidesisältöjen lähteenä korona-aikaan lapsiperheille.

Liiton koordinoiman ja Suomen Kulttuurirahaston sekä Svenska kulturfondenin rahoittaman Taidetestaajat-toimintamallin neljäs lukuvuosi käynnistyi syksyllä 2020 poikkeusoloissa, kun kasiluokkalaiset lähtivät sovelletusti taideorganisaatiovierailuille. Kahdeksaluokkalaisten Taidetestaajat-vierailuja tehtiin syyslukukaudella poikkeusolosuhteista huolimatta lähes 11 000. Puolet toiminnan rahoituksesta osoitettiin valtion hallituksen nk. pikkujoulurahoista.

Taidetestaajat-toimintamallin eteen tehtiin vaikuttamistyötä yhteistyörintamana hankkeen rahoittajien ja neuvonantajien kanssa. Vaikuttamistyön tuloksena eduskunta myönsi Taidetestaajat-toimintaan rahoituksen lukuvuodelle 2021–22. Toiminta jatkuu säätiöiden ja valtion rahoittamana myös jatkossa.

Jäsenistölle tuotettiin materiaalia ja verkostoitumismahdollisuuksia muun muassa kevät- ja syyspäiville. Jäsenistö kokoontui säännöllisesti sähköisiin kokouksiin. Talvella järjestettiin yhdistyksen ylimääräinen jäsenkokous 6.2. ja 18.3., jossa käsiteltiin Taidetestaajat-toimintamallin koordinoitua. Kevätkokous järjestettiin 23.4.2020 ja syyskokous 24.11.2020.

Liitto järjesti valtakunnallisen lastenkulttuurifoorumin yhdessä Taiteen edistämiskeskuksen, Lapin lastenkulttuuriverkoston ja Taidekasvatuksen observatorion kanssa marraskuussa 2020. Etänä järjestetyn foorumin lisäksi päivien yhteydessä järjestettiin lastenkulttuurin paneelikeskustelu ja liiton vuosikokous.

Vuonna 2020 tehtiin myös selvitys kulttuurikasvatussuunnitelmien tilasta Suomessa. Liittoon palkattiin uutena resurssina viestintäkoordinaattori ja uusittiin liiton verkkosivut. Liitolle haettiin rahankeräyslupa ja loppusyksystä käynnistettiin liiton varainhankinta joulukampanjalla.

*Toimintavuoden päättyessä liitolla oli 33 varsinaista jäsentä, jäsenkeskuksista kuntaorganisaatioita oli 17 ja yksityisiä (yhdistyksiä, osuuskuntia tms.) oli 16.*

Liitto liittyi jäseneksi kansainväliseen European Network of Cultural Centers (ENCC) verkostoon, Lastensuojelun keskusliittoon ja Kulttuurihyvintointipooliin.

## YHDISTYSTOIMINTA

### Hallitustyöskentely ja työryhmät

Suomen lastenkulttuurikeskusten liiton hallitukseen kuului puheenjohtaja ja kahdeksan jäsentä henkilökohtaisine varajäsenineen. Hallituksen sihteerinä toimi liiton toiminnanjohtaja Aleksi Valta. Hallitus piti vuoden aikana 13 kokousta, joista osa oli sähköisiä.

Hallituksen työvaliokuntaan kuului puheenjohtaja Mervi Eskelinen (Arkkitehtuuri- ja ympäristökulttuurikoulu Lastu), Leena Hiltunen (Turun kaupunki), Noora Herranen (Konserttikeskus) ja Aleksi Valta (Suomen lastenkulttuurikeskusten liitto).

**Mervi Eskelinen**, puheenjohtaja,  
Arkkitehtuuri- ja ympäristökulttuurikoulu Lastu

**Leena Hiltunen**, varapuheenjohtaja, Turun kaupunki,  
varajäsen **Päivi Paija**

**Marianna Lehtinen**, Tampereen kaupunki /  
Lasten kulttuurikeskus Rulla  
varajäsen **Tuomo Kallio** (jäi opintovapaalle 1.8.)

**Anne Luiro**, Rovaniemen kaupunki  
varajäsen **Katri Tenetz**

**Terhi Siippainen**, Varkauden kaupunki /  
Lastenkulttuurikeskus Verso  
varajäsen **Minna Pirilä-Martti**

**Minna Haveri**, Lasten ja nuorten kulttuurikeskus ARX  
varajäsen **Sanna Pajunen-Kyynäräinen**

**Noora Herranen**, Konserttikeskus  
varajäsen **Joonas Keskinen** 31.5.2020 asti

**Tiina Susiluoto**, Helsingin kaupunki, Annantalo  
varajäsen **Reeli Karimäki**

**Kristiina Tiainen**, Sagalundin lastenkulttuurikeskus  
varajäsen **Pamela Andersson**

## Liiton henkilöstö ja toimisto

Suomen lastenkulttuurikeskusten liitto siirtyi noudattamaan soveltuvin osin yksityisen opetusalan työehtosopimusta 1.7.2020 alkaen. Liitossa oli vuonna 2020 kaiken kaikkiaan 11 työsuhdetta.

Liiton toimisto sijaitsee Tampereella kaupungin kulttuuripalveluiden tiloissa, kaupungin yhteistyösopimuksen turvin. Henkilöstön osalta tapahtui suurta vaihtuvuutta ja uutena toimenä käynnistettiin viestintäkoordinaattorin tehtävä.

Liitto otti käyttöön epassin, johon ladattiin henkilökunnalle kesällä kulttuurihyvinvointiseteleitä. Henkilöstölle ja päätoimisille Taidetestaajat-koordinaattoreille järjestettiin yhteinen palvelumuotoilukoulutus, ja jokaisella työntekijällä oli vuotuinen koulutusmääräraha.

Toiminnanjohtaja:  
**Aleksi Valta 1.1.-31.12.2020**

Koordinaattori:  
**Maarit Mäkinen 1.1.- 16.10.2020 (jäi äitiysvapaalle 18.10.)**  
**Ninni Pehkonen 1.10.- 31.12.2020**

Viestintäkoordinaattori:  
**Hanna Nordström 1.10.- 31.12.2020**

Hallintosihteeri:  
**Elina Jokinen 1.1.-31.12.2019**  
(40% liiton tehtävissä, 60% Taidetestaajat-hankkeessa)

Hankepäällikkö (Taidetestaajat-hanke):  
**Anu-Maarit Moilanen 1.1.-30.5.2020**  
**Joonas Keskinen 1.6.-31.12.2020**

Viestinnän suunnittelija (Taidetestaajat-hanke):  
**Assi Rinnetmäki 1.1.-31.12.2020 osa-aikaisesti (80%)**

Sisällöntuottaja:  
**Anne Virta 1.10-31.12.2020 osa-aikaisesti (16-18h/vko)**

Korkeakouluharjoittelija ja projektityöntekijä:  
**Eeva Laitinen 8.6.-31.8.2020**

Lastenkulttuurilähettiläs (Kesätyöntekijä; OP kesäduuni)  
**Ellen Pellikka 8.6.-18.6.2020**

## Jäsenistön tapaamiset ja jäsenistön palveleminen

Liitolla oli vuonna 2020 yhteensä 34 varsinaista jäsentä. Toimintavuoden päättyessä jäsenmäärä oli 33.

Jäsenmäärä on liiton perustamisen jälkeen neljässä vuodessa kasvanut huomattavasti (14:sta 33:een), ja uusia yhteistyömuotoja kehitetään jatkuvasti verkoston kasvaessa.

Talvella järjestettiin yhdistyksen ylimääräinen jäsenkokous 6.2. ja 18.3., jossa käsiteltiin Taidetestaajat-toimintamallin koordinoitua. Liiton kevätpäivät Helsingissä päätettiin siirtää koronapandemian takia vuodelle 2021. Liiton kevätkokous järjestettiin 23.4.2020 sähköisesti. Valtakunnallinen lastenkulttuurifoorumi suunniteltiin Tornioon, mutta se jouduttiin pitämään etäyhteyksillä Taideyliopiston tiloissa 23.11.2020. Päivien yhteydessä järjestettiin etäyhteyksillä liiton vuosikokous 24.11.2020.

Jäsenistöä kohdattiin säännöllisesti sähköisissä jäsentapaamisissa.

Resurssien niukkuus on ollut lastenkulttuurikeskuksille ja alalle yhteinen ongelma. Liiton tekemä yhteiskunnallinen vaikuttamistyön hedelmää maistettiin, kun eduskunta myönsi lastenkulttuurille lisärahoituksen: 8 miljoonaa euroa yleis- ja hankeavustuksiin vuosille 2019-2023. Lisäksi Taidetestaajat-hankkeelle varmistui rahoitus säätiöltä ja valtiolta.

Arkkitehtuuri- ja ympäristökulttuurikoulu Lastu ry  
Föreningen för drama och teatern DOT rf  
Espoon kaupunki  
Föreningen Luckan rf  
Helsingin kaupunki  
Hämeenlinnan kaupunki  
Joensuun kaupunki  
Jyväskylän kaupunki  
Kainuun lasten- ja nuorten kulttuurikeskus ry, Kulttura  
Kemin kaupunki  
Kiertävä lastenkulttuurikeskus Kattila  
Konserttikeskus  
Kotkan kaupunki  
Koulukino  
Kulttuurikeskus PiiPoon kannatusyhdistys ry  
Kulttuuriyhdistys Kuvio  
Lahden kaupunki  
Lappeenrannan kaupunki  
Lasten ja nuorten taidekeskuksen säätiö  
Lilla Villanin ystävät ry, Lilla Villans vänner rf  
Oulun kaupunki  
Pohjanmaan liitto  
Porin kaupunki  
Rovaniemen kaupunki  
Sagalundin museo  
Seinäjoen kaupunki  
Tampereen kaupunki  
Tanssiteatteri Hurjaruuthin Kannatus ry  
Teatteri ja Lelumuseo Hevosenkä ry  
(erosi vars. jäsenyydestä ja siirtyi informaatiojäseneksi 6/2020)  
Teatteri otsot ry (liittyi jäseneksi 1/2020)  
Turun kaupunki  
Uulun Liikkuva lastenkulttuurikeskus  
Vantaan kaupunki  
Varkauden kaupunki

## VIESTINTÄ JA VAIKUTTAMINEN

### Liiton viestintäkanavat ja niiden kehittäminen

Liiton viestintää kehitettiin vuoden aikana vahvistamalla näkyvyyttä sosiaalisessa mediassa ja lisäämällä jäsenkeskusten ja liiton välistä viestintäyhteistyötä. Liitossa aloitti uudessa toimessa viestintäkoordinaattori, jonka avulla uudistettiin liiton lastenkulttuuri.fi -verkkosivut.

Jäsenkeskusten tapahtumista, näyttelyistä ja muusta toiminnasta jaettiin tietoa jäsenistölle ja suurelle yleisölle erityisesti sosiaalisessa mediassa, jotta liiton viestinnän kautta välittyvät aitoja välähdyksiä lastenkulttuurin arjesta eri puolilta maata. Sosiaalisessa mediassa jaettiin runsaasti tietoa myös lastenkulttuurin avustuksista, palkinnoista, raporteista sekä ajankohtaisista valtakunnallisista hankkeista.

Liiton viestintäkanavia kehitettiin mm. uudistamalla verkkosivut ([lastenkulttuuri.fi](https://lastenkulttuuri.fi), [barnkultur.fi](https://barnkultur.fi) ja [childrensculture.fi](https://childrensculture.fi)). Verkkosivuilla muutoksia tehtiin mm. materiaalipankkiin, joka tehtiin avoimeksi kaikille. Utiskirjeen tilausmahdollisuus tehtiin helpommaksi. Sivuja tehtiin saavutettavammiksi, ja sivuille lisättiin saavutettavuusseloste.

**Viestintämateriaalien** osalta tuotettiin sähköiset kuntavaalikampanjan materiaalit sekä painatettiin Taidetestaajat-ilmeellä mm. kaulanauhat, t-paidat, paperikassit, kirjanmerkit sekä roll upit.

**Utiskirjeitä** lähetettiin MailChimp palvelun kautta; suomenkielisiä utiskirjeitä 2 kertaa vuoden aikana (marraskuu ja joulukuu) sekä ruotsinkielisiä utiskirjeitä 2 kertaa vuoden aikana (marraskuu ja joulukuu). Englanninkielinen utiskirjeen teko aloitettiin marraskuussa ja kirjeitä lähti yksi.



facebook  
**3 365**



instagram  
**1 951**



twitter  
**794**



suomenkielinen  
utiskirje  
**1 593**



lastenkulttuurin  
duunarit FB-ryhmä  
**130**

ruotsinkielinen  
utiskirje  
**216**

Näyttelyitä  
lapsille! FB-ryhmä  
**88**

englanninkielinen  
utiskirje  
**10**

jäsenkirjeen  
saajia  
**200**



1/2020  
uudet kävijät  
**2 166**



12/2020  
uudet kävijät  
**2 929**

Liitolta lähti 4 **tiedotetta** laajalla valtakunnallisella jakelulla, sähköisen tiedotepalvelu ePressin kautta. Tiedotteet koskivat Taidetestaajien toimintaa.

Liiton jäsenille suunnattu sisäisen viestinnän **jäsenkirje** ajankohtaisista asioista lähti 2 kertaa vuoden aikana (alkuvuonna). Sisäisen viestinnän kanavina käytettiin myös Lastenkulttuurin duunarit ja Näyttelyitä lapsille! -facebook ryhmiä.

### Lastenkulttuuripäivä ja Lapsen oikeuksien päivä

Liitto ja jäsenkeskukset juhlistivat viisivuotiasta liittoa Lastenkulttuuripäivänä 15.5.2020, jolloin lastenkulttuuritoimintaa ja tekijöitä nostettiin esiin sosiaalisessa mediassa. Taideviesti kiersi keväällä ja kesällä 2020 lastenkulttuurikeskuksissa.

Koko jäsenverkosto osallistui jo perinteisesti Lapsen oikeuksien päivään 20.11.2020 ja liitto toteutti viestintäkampanjan Lapsen oikeuksien viikon viestintäkampanjaan. Viikon aikana keskukset järjestivät tapahtumia osana kampanjaviikkoa. Liitto jakoi kampanjamateriaalia eteenpäin toimijoille ja osallistui lapsen oikeuksien sopimuksen 30-vuotisjuhlallisuuksiin aktiivisella viestinnällä

*“Taidetta voi tehdä itse, ja sä itse päättät mikä on taidetta. Piirtäessä sä saat tehdä mitä sä haluat ja saat olla mitä sä oot.” -Lapsi 11.vee*



**Lapsella on oikeus  
kulttuuriin & taiteeseen.**



## Valtakunnallinen etälastenkuulttuurifoorumi

Liitto järjesti valtakunnallisen lastenkulttuurifoorumin 23.–24.11. yhdessä Taiteen edistämiskeskuksen, Lapin lastenkulttuuriverkoston ja Taidekasvatuksen observatorion kanssa marraskuussa 2020. Foorumin teemana oli rajapinnoilla, joka korostui Taidekasvatuksen observatorion järjestämässä osiossa, jossa liikuttiin taidekasvatuksen tutkimuksen ja käytännön rajapinnoilla. Tutkijoiden esityksiä kommentoitiin lastenkulttuurikeskuksista eri puolilta Suomea. Taiteen edistämiskeskus esitteli päivillä lastenkulttuurin kehittämisohjelman tuloksia eri puolilta Suomea.

Seminaaripäivän lisäksi päivien yhteydessä järjestettiin lastenkulttuurin paneelikeskustelu ja liiton vuosikokous. Päivät kokosivat verkon välityksellä yhteen yli 300 osallistujaa.

## Verkostoissa toimiminen

Liitto toimi monessa verkostossa mukana, mm. Mannerheimin lastensuojeluliiton Leikkipäivä-verkostossa, Kulta ry:n viestintä- ja kulttuurihyvinvointityhmässä, Lapsen oikeuksien viestintäverkostossa, Uudellamaalla lasten ja perheiden kanssa toimivat järjestöt -verkostossa ja Perheet keskiöön -verkostossa. Kirjoitimme ”Leikki on kaikkien tai ei kenenkään” -blogitekstin Leikkipäiväverkostoon ja liiton toiminnanjohtaja osallistui asiantuntijapuhujana Suomen Britannian- ja Irlannin-instituutin järjestämään seminaariin Equality in arts education: Arts and culture as children's rights.



Ylempi kuva: Lastenkulttuurifoorumin paneelikeskustelu ”Sivistysvaltion kulttuuri ilman kulttuuria ja taidetta?”. Vasemmalta Aleks Valta, Laura Rissanen, Joonas Keskinen, Roosa Meriläinen, Pekka Paappanen ja Mari Männistö.

Alempi kuva: Suomen Britannian- ja Irlannin-instituutin järjestämän seminaarin puhujia. Equality in arts education: Arts and culture as children's rights. Puhujana Suomen lastenkulttuurikeskusten liitosta Aleks Valta. Kuvitus: Virpi Oinonen.



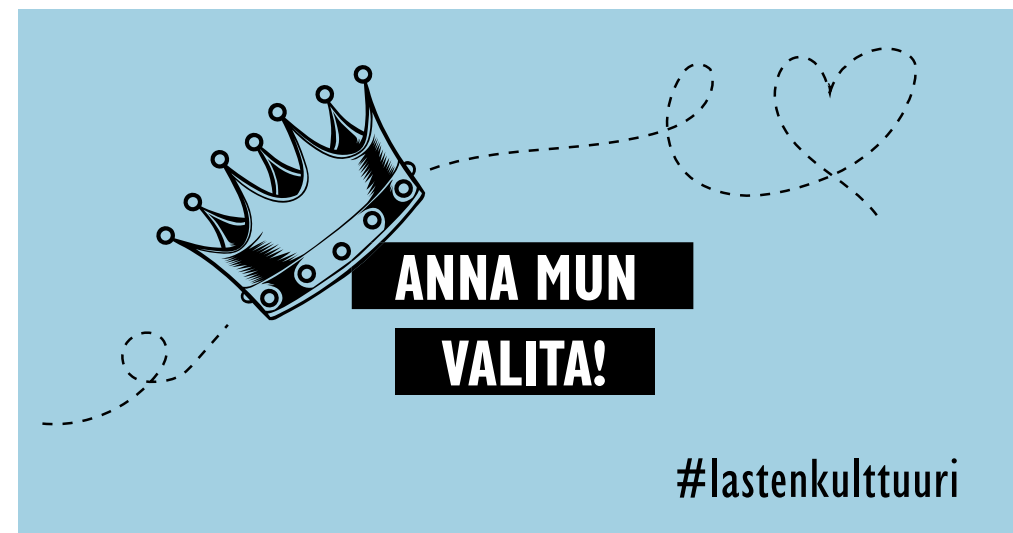
## Tilastointi ja vaikuttamisaineisto

Lastenkulttuurikeskusten toimintaa tilastoidaan alan kehittämistä, Tilastokeskusta ja rahoittajia varten. Käytössä on sähköinen tilastointipohja, johon vuoden kävijätilastot ja muut raportoitavat tiedot viedään. Mallissa tilastoidaan mm. henkilötyövuodet ja lastenkulttuuritilat. Sähköiseen muotoon viety tilastointi antaa liitolle mahdollisuudet tuottaa monipuolista tietoa lastenkulttuuritoiminnasta ja sen vaikutuksista.

Vaikuttamismateriaalin osalta keskityttiin lastenkulttuurin kuntavaaliteemojen jakamiseen. Lastenkulttuurin osio tehtiin myös osaksi KULTA ry:n kuntavaaliteemoja. Vaikuttamisaineistoissa korostui laadukkaan lastenkulttuurin takaaminen kunnan kaikille lapsille, kulttuurikasvatussuunnitelmien edistäminen, taiteen ja kulttuurin harrastaminen osana Suomen mallia sekä lasten kuuleminen.

Kulttuurikasvatussuunnitelmien edistäminen jokaiseen kuntaan oli kuntavaaliteema myös Kulttuuriperintökasvatuksen seuralla, KULTA ry:llä ja Kulttuurihyvinvointipoolilla.

Liitto lausui kulttuuripoliittiseen selontekoon ja järjestöjen valtionavustus järjestelmän uudistamiseen.



## HANKKEET JA YHTEISTYÖ

Taidetestaajien alkuperäinen hankekausi päättyi kesällä 2020. Ensimmäinen jatkokausi lukuvuodelle 2020–21 toi mukanaan rahoituspohjan muutoksen, kun puolet rahoituksesta saatiin eduskunnan päätöksellä opetus- ja kulttuuriministeriöltä ja puolet totuttuun tapaan säätiöiltä.

Uudelle kaudelle siirtymiseen liittyi myös organisaatio- ja henkilöstömuutoksia sekä toiminnan siirtyminen aiempaa enemmän Suomen lastenkulttuurikeskusten liiton vastuulle.

Suomessa käynnistyi valtion toimesta haku harrastamisen Suomen mallin pilottikokeiluihin, jonka lanseerauksessa myös liitto oli mukana. Liitto ja Suomen Olympiakomitea koordinoivat yhdessä harrastamisen verkoston kanssa marraskuussa Harrastusviikon, joka toteutettiin verkossa. Liitto kokosi osaltaan harrastustoiminnan esimerkkejä harrastusviikko.fi -verkkosivuille ja vastasi lasten ja nuorten kuuleminen työryhmän toiminnasta.

### Taidetestaajat

Taidetestaajien kolmas kevätlukukausi käynnistyi tavalliseen tapaan ennen kuin koronapandemia sekoitti kuviot. Alkuvuodesta 2020 yhteensä 31 005 kahdeksaslukulaista ja heidän valvojaansa ehti käydä taidevierailuilla. Maaliskuisen poikkeustilan alkamisen myötä kaikki loppukevään taidevierailut peruttiin.

Lukuvuoden 2020–21 taidelaitokset valittiin ja koulut ilmoittautuivat mukaan toimintaan helmikuussa 2020:

*Ilmoittautumisprosentti oli jälleen huikea: 99,3%, yhteensä lähes 67 000 henkilöä.*



Lukuvuosi 2020–21 aloitettiin monella tapaa uudessa tilanteessa. Toiminnan rahoittajiin liittyi opetus- ja kulttuuriministeriö, joka eduskunnan päätöksellä myönsi 1,4 M€ rahoituksen jatkokaudelle 2020–21 yhden alueellisen vierailun mallin toteuttamiseen. Suomen Kulttuurirahasto ja Svenska kulturfonden rahoittavat toiset 1,4 M€. Samalla alkoi kokonaan uusi kausi, sillä alkuperäinen vuonna 2016 alkanut Taidetestaajat-hanke päättyi kesällä 2020. Rahoituspohjan monipuolistuessa koko toiminta siirtyi aiempaa enemmän Suomen lastenkulttuurikeskusten liiton vastuulle.

Taidetestaajissa koettiin myös henkilöstömuutoksia sekä organisatiouudistus. Hankepäällikkönä alusta asti toiminut Anu-Maarit Moilanen lähti kesäkuun alussa uusiin tehtäviin, ja hänen tilalleen siirtyi Pirkanmaan aluekoordinaattorin tehtävästä Joonas Keskinen. Lisäksi alueellisesta koordinaatiomallista siirryttiin valtakunnalliseen malliin. Koordinaatiokeskusten haku toteutettiin helmi-maaliskuussa ja mukaan valittiin 10 keskusta ja koordinaattoria eri puolilta Suomea.

Syksyllä 2020 koronan jatkuessa otettiin tavoitteeksi löytää keinot toteuttaa mahdollisimman monelle kahdeksaluokkalaiselle taidevierailu. Koulujen osallistumismahdollisuuksia kartoitettiin rehtoreilta kyselyin ja puheluin, viranomaismääräyksiä selvitettiin ja niihin pyydettiin tarkennuksia ja taidelaitosten toimintamahdollisuuksista neuvoteltiin. Vastausten ja selvitysten pohjalta kehitettiin toimintaa vastaamaan poikkeusolojen tarpeita.

*Koordinaatitiimin kovan työn ansiosta syksyn 2020 aikana saatiin vietyä yhteensä 11 308 kahdeksaluokkalaista ja heidän valvojaansa turvalisille taidevierailuille.*

Sekä oppilaat että opettajat ottivat vierailut kiitollisina vastaan, koska niiden koettiin nyt jos koskaan tuovan tarpeellista vaihtelua koronan määrittämään kouluarkeen. Moni vierailu kuitenkin peruuntui koronan vuoksi.

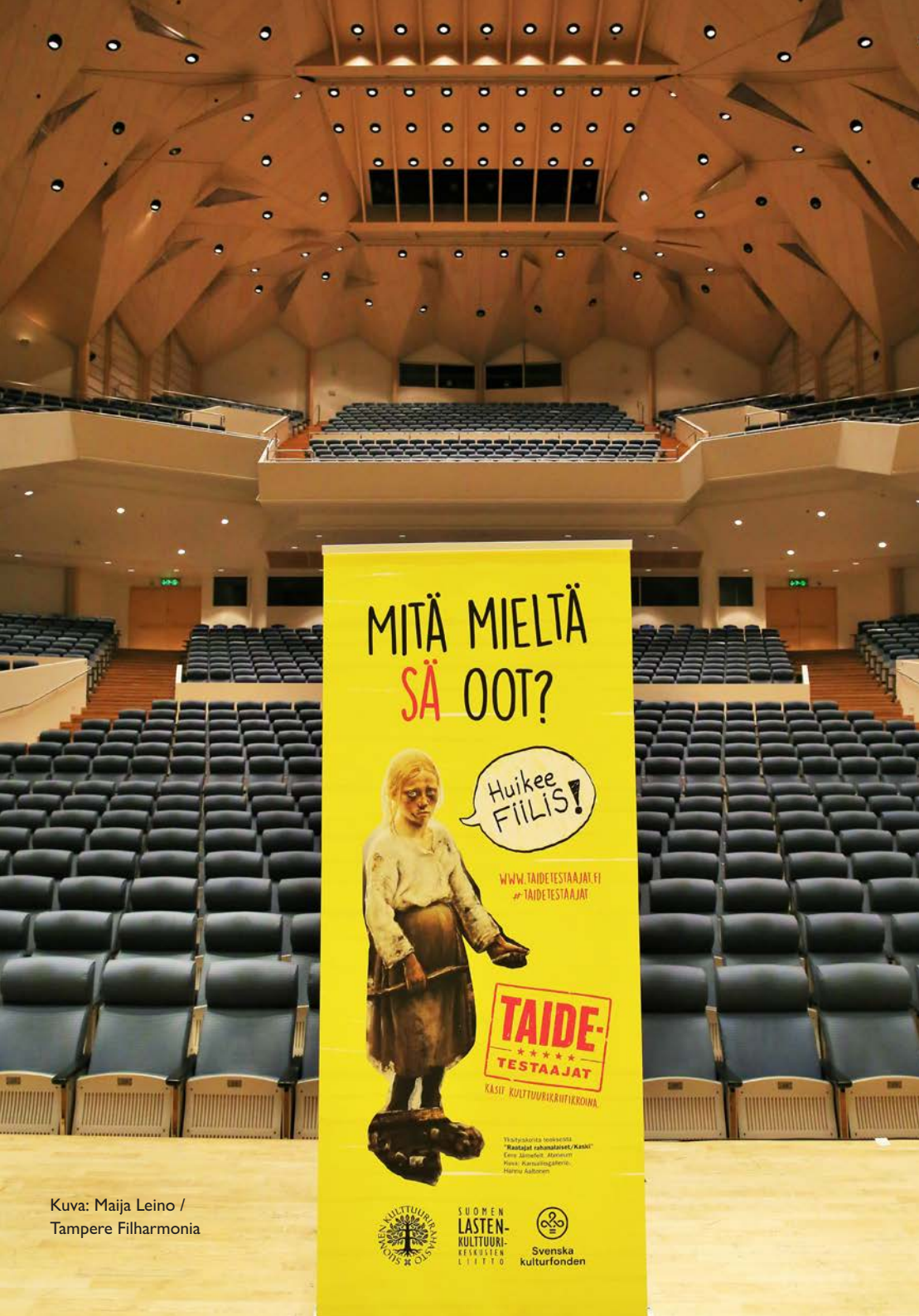
Taidetestaajien ensimmäisten vuosien kokemukset koottiin kesän aikana julkaisuksi, jonka toimitti Aune Waronen. Menisitkö uudelleen – kasiluokkalaiset taidetta testaamassa tarkastelee toimintaa mm. taideorganisaatioiden, nuorten ja opettajien näkökulmasta.

Elokuussa julkaistiin Opettajan opas, joka postitettiin kaikkiin Suomen yläkouluihin. Oppaassa käydään läpi Taidetestaajat-prosessi opettajan ja koulun näkökulmasta askel askeleelta. Molemmat julkaisut löytyvät myös Taidetestaajat-verkkosivulta [www.taidetestaajat.fi/julkaisut](http://www.taidetestaajat.fi/julkaisut).

Taidetestaajien ja Liiton jäsenkeskusten yhteinen kulttuurikasvatussuunnitelmatyöryhmä aloitti toimintansa loppuvuodesta 2020. Työryhmä pyrkii tunnistamaan ja kehittämään yhteistyötä paikallisten kulttuurikasvatussuunnitelmien ja Taidetestaajien välillä.

Taideorganisaatioille pidettiin yhteiset virtuaalikokoukset toukokuussa yleisötyön parhaista käytännöistä sekä syyskuussa korona-ajan turvajärjestelyistä. Joulukuussa järjestettiin avoin webinaari, jossa FT Tarja Pääjoki kertoi oman tutkimuksensa pohjalta, miten nuorten taidekoke-musta voidaan tukea vierailuilla. Tallenne on katsottavissa Taidetestaajien YouTube-kanavalla.

Taidetestaajien viestinnässä on nostettu nuoria enemmän esiin sekä kerrottu toimintamallin tuloksista. Vaikuttamisviestintä on edelleen tärkeää, kun toiminta pyritään vakiinnuttamaan osaksi suomalaista peruskoulua.



Kuva: Maija Leino /  
Tampere Filharmonia

Viestinnän tueksi ja tehostamiseksi koottiin viestinnän suunnittelija Assi Rinnetmäen johtama some- ja viestintätiimi. Facebookin ja Instagramin oheen otettiin uutena somekanavana käyttöön TikTok, missä suosituin Taidetestaajat-video on saanut jo lähes 63 000 katselua.

Vuosi 2020 huipentui jatkorahoituspäätökseen: Taidetestaajat jatkuu myös lukuvuonna 2021–22. Eduskunnan päätöksellä opetus- ja kulttuuriministeriö rahoittaa jälleen 1,4 M€ ja Suomen Kulttuurirahasto sekä Svenska kulturfonden lopun tarvittavan, jotta toiminta voi jatkua täydellä teholla heti koronatilanteen helpotuttua.

## SATA2 – Saavutettava taideharrastus 2

SATA2 – Saavutettava taideharrastus 2 -hankkeessa (2018–2020) tavoitteena oli edistää erityistä tukea tarvitsevien lasten ja nuorten taideharrastamista sekä kehittää ammattilaisten saavutettavuusosaamista. Liitto osallistui hankkeeseen yhteistyökumppanina ja liiton toiminnanjohtaja oli SATA2-ohjausryhmän jäsen. Hankkeen viestinnässä tehtiin tiivistä yhteistyötä, ja liiton koordinaattori ylläpiti lastenkulttuuri.fi-sivustolle luotua SATA2-hankesivua. Sivun sisältö ja materiaalit jäivät [lastenkulttuuri.fi](https://lastenkulttuuri.fi)-verkkosivustolle hankkeen päätyttyä.

Syksyllä 2019 liiton koordinaattori Maarit Mäkinen otti vastuun hankkeen koordinoinnista 50 % työajalla oman työnsä ohessa. Toimintavuonna järjestettiin päätöstilaisuus, jossa julkaistiin saavutettavuusopas. Hankkeen hallinnoinnista vastasi edelleen Tampereen kaupunki.

## SAAVUTETTAVUUS- OPAS

lastenkulttuurikeskuksille  
ja taiteen  
perusopetuksen  
oppilaitoksille



## Taidetta eskareihin

Opetus- ja kulttuuriministeriön rahoittamalla 45 000 € erityisavustuksella luodaan sisältöjä esikoulujen opettajille ja muulle henkilöstölle taidekasvatuksen lisäämiseksi esikoulun arkeen. Hankkeessa oli tarkoitus viedä esikouluihin kulttuuria ja taidetta ammattitaitoisten taidekasvattajien ja ammattitaiteilijoiden toteuttamana ympäri Suomea, mutta korona-ajan takia hankkeesta tehtiin virtuaalinen.

Kesällä 2020 käynnistynyt hanke edistää lastenkulttuuritoimijoiden ja esikoulujen yhteistyötä. Hankkeessa on toteutettu esikoululaisille taidetyöpajoja eri taiteen muodoista Helsingissä ja Tampereella. Taide-työpajat on kuvattu ja videoiden kautta taidekasvattajien toteuttamat menetelmät ovat esikoulujen henkilöstön katsottavana. Hankkeella on työllistetty kuusi taidekasvattajaa ja kolme kuvaajaa. Poikkeustilasta johtuen hankkeesta tuli viestinnällinen.

Hankkeen opit on julkaistu liiton verkkosivuilla [Taidetta eskareihin](#)-osiossa. Taidetta eskareihin -hanke jatkuu vuoden 2021 puolella, jolloin viimeistellään loput videoista ja viestitään varhaiskasvatuksen ja esikoulujen henkilöstölle.



## Harrastakotona.fi

Sivusto avattiin huhtikuussa 2020 korona-ajan toimenpiteenä. Harrasta kotona -sivustolle on koottu monipuolista, laadukasta ja helposti ja maksuttomasti saavutettavaa taide- ja kulttuurisisältöä lapsille ja nuorille. Sivuston ovat tuottaneet Suomen lastenkulttuurikeskusten liitto, Kulttuurikeskus PiiPoo ja Lastenkulttuurikeskus Verso yhteistyössä useiden eri lastenkulttuurikeskusten kanssa.

*Vuoden 2020 marraskuuhun mennessä sivustolla on ollut käyttäjiä 35 000. Istuntoja on ollut 54 000. Sivuilla on käynyt 154 000 kävijää.*

Harrastakotona.fi -sivusto on toteutettu suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi. Sisältöjä löytyy myös saamen, arabian ja venäjän kielellä sekä viittomakielellä. Kymmenet toimijat lastenkulttuurikeskuksista taidelaitoksiin ja yksittäisiin taiteilijoihin ovat luoneet sivustolle sisältöjä lasten ja perheiden arkeen.

Harrasta kotona -sivut ovat näkyneet mediassa sekä sosiaalisessa mediassa. Harrasta kotona -sivuston sisällöt ovat olleet myös taiteen ja kulttuurin sisältönä virtuaalisessa Harrastusviikossa, [harrastusviikko.fi](https://harrastusviikko.fi).



## Suomen taide- ja kulttuurikasvatuksen observatorio

Suomen lastenkulttuurikeskusten liitto muodostaa yhdessä Taideyliopiston Cerada-keskuksen kanssa Suomen taide- ja kulttuurikasvatuksen observatorion, joka perustettiin vuoden 2016 lopussa. Liiton edustajina Suomen taide- ja kulttuurikasvatuksen observatoriossa toimivat toiminnanjohtaja Aleksi Valta ja hallituksen jäsen Minna Haveri.

Suomen taidekasvatuksen observatorion ohjelma noudattaa Unescon taide- ja kulttuurikasvatusta koskevia linjauksia sekä ENO-verkoston sääntöjä. Suomen taide- ja kulttuurikasvatuksen observatorion tavoitteena on vahvistaa taide- ja kulttuurikasvatuksen tasa-arvoista saavutettavuutta, vaikuttavuutta sekä parantaa alan yhteiskunnallista asemaa ja arvostusta. Ensimmäisen ohjelmakauden (2017-2021) ensisijaisena painopisteenä on lasten ja nuorten taide- ja kulttuurikasvatus.

Suomen taide- ja kulttuurikasvatuksen observatorio edistää tavoitetaan: kokoamalla ja jakamalla tietoa taide- ja kulttuurikasvatuksen käytännöistä, tutkimuksesta ja toimintapolitiikoista Suomessa vahvistamalla tutkimuksen ja käytännön työn yhteyttä tukemalla taide- ja kulttuurikasvatuksen toimijoiden yhteistyötä ja alan toimintaedellytyksiä edistämällä alan kansainvälistä yhteistyötä.

Vuoden 2020 keskeisinä teemoina oli vaikuttaa harrastamisen Suomen mallin sisältöihin. Observatorio teki lausuntoja ja valmisteli kuntavaali-teemoja taidekasvatuksen arvostamiseksi.

Suomalaisista 2000-luvulla ilmestyneistä taidekasvatuksen väitöskirjoista on luotu osio liiton verkkosivustolle: <https://lastenkulttuuri.fi/materiaalit/taidekasvatuksen-julkaisut>

## KANSAINVÄLINEN YHTEISTYÖ

Suomen taide- ja kulttuurikasvatuksen observatorio on ENO-verkoston (The European Network of Observatories in the Field of Arts and Cultural Education) jäsen. Verkostossa on toimijoita yhteensä 16 Euroopan maasta sekä kaksi organisaatiojäsentä (UNESCO Chair in Arts and Culture in Education sekä eurooppalainen kulttuurialan päättäjien ACEnet-verkosto). ENO-verkoston tavoitteissa korostuvat tutkimuksen ja hyvien käytäntöjen välinen yhteys, tiedonvälitys Euroopan laajuisesti sekä toimijoiden verkostoituminen. Liitto osallistuu ENO-verkoston toimintaan.

### **Erasmus+ strateginen kumppanuushakemus ja pohjoismainen yhteistyöverkosto**

Liitto oli mukana portugalilaisen ANCC:n Erasmus+ -liikkuvuushankkeessa Maker's hub, joka toteutettiin tammikuussa 2020. Liittoa edusti koordinaattori Maarit Mäkinen. Pohjoismaisten lastenkulttuuritoimijoiden kanssa päätettiin edistää pohjoismaista yhteistyötä jatkossa. Hankevalmistelut kuitenkin siirtyivät vuodelle 2021

Luova Eurooppa -hanketta valmisteltiin hakijakumppaneiden ja kansallisen Luova Eurooppa -neuvontapisteen kanssa vuonna 2019. Kesällä 2020 saimme kielteisen hankepäätöksen.

Loppuvuodesta liitto haki Erasmus+ strategista kumppanuushanketta, jonka kansallisena toimistona toimii Opetushallitus. Kaksivuotinen Youth learning through Arts -hanke yhdistää taidelähtöiset menetelmät nuorisotyöhön ja tuo luovan sektorin työkaluksi nuorisotyöntekijöille, jotka käsittelevät erilaisia nuorille tärkeitä aiheita ja kysymyksiä yhdessä nuorten kanssa. Hankkeen aikana nuorisotyöntekijät oppivat taidekasvattajilta ja toisinpäin.

Keväällä 2021 alkavassa hankkeessa on Suomesta mukana Suomen lastenkulttuurikeskusten liiton lisäksi Luonto-Liitto. Sloveniasta hankekumppaneina ovat nuorisokulttuurikeskus Pionirski dom ja kulttuuriyhdistys Impro sekä Puolasta Malopolski-instituutti ja taidekeskus Cricoteka.



## TALOUS

Vuonna 2020 Suomen lastenkulttuurikeskusten liiton tulot muodostuivat opetus- ja kulttuuriministeriön lastenkulttuurin yleisavustuksesta 130 000 euroa. Lisäksi saatiin ministeriöltä erityisavustus Taidetta eskeihin -hankkeeseen 45 000 euroa. Jäsenmaksuja kerättiin 15 800 euroa. Tampereen kaupunki myönsi 7 607 euroa tilatuen muodossa.

Keväällä 2020 Suomen Kulttuurirahasto tuki Taidetestaajat-toiminnan hallintoa yhteensä 350 834 eurolla sekä vastasi toiminnan operatiivisista kuluista usealla miljoonalla. Toiminnan rahoitusmalli muuttui luvuvuodelle 2020–21, sillä Suomen eduskunnan päätöksellä opetus ja kulttuuriministeriö liittyi rahoittajien joukkoon ja myös operatiiviset kulut siirtyivät Liiton vastuulle. Luvuvuonna 2020–21 toiminnan rahoitus on yhteensä 2,8 M€, josta opetus ja kulttuuriministeriö rahoittavat 1,4 M€ ja Suomen Kulttuurirahasto sekä Svenska kulturfonden toiset 1,4 M€. Vuoden 2020 aikana Liitto jakoi koordinaation hoitamiseen lastenkulttuurikeskuksille yhteensä 386 440 €.

Käynnistettiin liiton varainhankinnan toimenpiteet. Haimme tarvittavat rahankeräysluvut ja aloitimme varainhankinnan joulukampanjalla.

Liiton menot muodostuivat henkilöstökustannuksista, hallinto- ja muiden palveluiden ostoista ja tapaamisiin liittyvistä kuluista.



lastenkulttuuri.fi